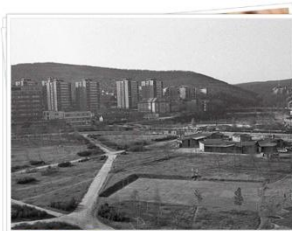
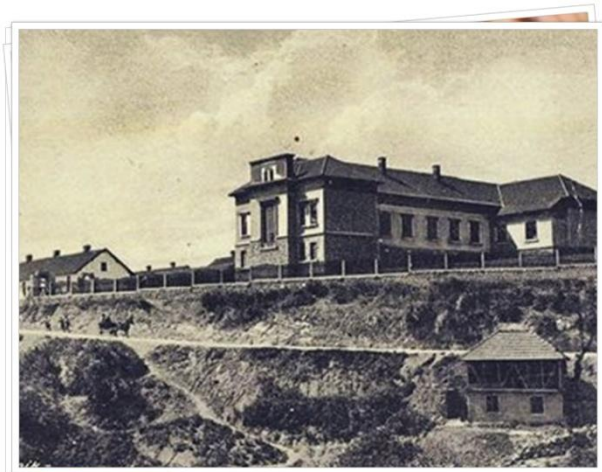

Лист ученика и наставника
ОШ "Вук Караџић" у Бору

Број 9
Новембар 2020.год

"Вук"

Некад и сад ...

САДРЖАЈ

Реч директора школе, Ивана Пајкић

ИНТЕРВЈУ

- 3. Важно је разликовати добро од зла**, Радица Волановић, наставник разредне наставе
- 6. Млади воле историју**, Јубиларна награда, 20 година рада у просвети, Жика Ракић, професор историје
- 8. Такмичења су увек изазов**, Ученик генерације, Никола Трајковић

РАЗНО

4. Одрасли понекад заборављају на своје дечије игре и авантуре, Ксенија Милетић
Ако другог поштујеш за себе не брине, Никола Јанковић
10. Моја другарица, Миљана Трујић
Октобарске боје, Матеја Ставрић
Незаборавни доживљај, Ана Патаи

ЕНИГМАТИКА

5. Енигматски задаци, Марина Раичевић

АУТОРИ

7. Зашто волим Бор, Андреа Милосављевић и Милица Урошевић
Наставнице, Никола Стаменковић
Како године брзо лете, Никола Стаменковић
16. Изузетни људи често су несрећни, Јована Спасић
9. Гимназијалци – песници, Ђурђина Стаменковић: Школа; Песма за крај

ЗАНИМЉИВОСТИ

11. Граматика енглеског језика (ни)је баук, Марина Раичевић
14. Јесте ли ово знали? Јана Урошевић
15. Занимљивости које нисте знали о дрвећу, Тамара Мета и Јована Мундрић
17. Игре за које није потребан интернет већ само добро друштво, Марина Раичевић

НОВИ НАСЛОВИ У БОРСКОЈ БИБЛИОТЕЦИ

13. Кутак за одрасле

БИОГРАФИЈЕ ПОЗНАТИХ НАУЧНИКА

14. Карл фон Лине

Оснивач и издавач: ОШ "Вук Караџић", Моше Пијаде бр.6, 19210 Бор

Директор: Ивана Пајкић

Уредници: Марина Раичевић, Милан Станковић, Марија Тодоровић

Редакција: Новинарска секција

Информатичка обрада: Ивана Пајкић

Ликовна обрада: Маријана Недељков

УВОДНИК

РЕЧ ДИРЕКТОРА ШКОЛЕ

Кажу, да су често успомене и сећања тачнија од стварности. Живот можда и није оно што се десило, већ оно чега се сећамо и како се тога сећамо.

У живот једне школе уткани су и животи оних који су се бавили и баве се једном дивном професијом у којој се спорије стари, јер кажу, радити са децом, значи бити увек на извору младости.

У живот једне школе уткани су и животи оних који нису носили дневник, али су бринули о деци, да не седе у прљавим и поломљеним клупама, и да нису гладни.

Школа своју образовну мисију обавља од давне 1937 године. и увек су на првом месту били ученици. Желимо да ученицима школа буде занимљива и безбедна, али и да им пружи знање које ће им користити у даљем школовању, али и животу. Поред редовних наставних активности, можемо се похвалити и великим бројем ваннаставних садржаја, где деца показују сву своју креативност и надареност.

Рекло би се да је школа у својој 83. години рада достигла своје циљеве што се тиче техничке опремљености саме установе и да су услови за рад у школи на завидном нивоу. Но, овде се не завршавају захтеви, ни амбиције ученика, нити наставника.

Можемо рећи да смо од изласка прошлог листа "Вук", учинили доста за побољшање услова рада у школи. Извршили смо реконструкцију ограде око школског дворишта, завршена је фасада матичне школе.

Закорачивши у нову школску годину, школа је пружила корак у нове изазове, поставила пред собом више и строже циљеве. Плански, с много воље и елена, спремни на стално даље стручно усавршавање, уз примену методичких новина, наставници настављају своју мисију.

У школама су почетком 2020/21 године су обављене неопходне припреме како би настава почела у складу са препорукама Института за јавно здравље и Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Од почетка су појачане хигијенске мере које наставно и ваннаставно особље поштује. Настава је организована у складу са препорукама министарства. Све је припремљено на време и ученици су кренули на време са школским обавезама. Ученици од 1. до 4. тог разреда сваког дана иду у школу, док ученици од 5. до 8. разреда једне недеље су у школи, а друге прате наставу од куће.

Ивана Пајкић

"Не можете бити бољи од других, будите само најбољи што можете "

Душан Радовић

Успех наше ученице на IX Смотри Читалићи 2020.

На IX Смотри Читалићи 2020. у категорији Читалићи КРЕАТИВЦИ, Миа Милијић, ученица прошлогодишњег одељења III/ 2 , освојила је прво место на републичком нивоу уз помоћ свог ментора учитељице Сузана Мислимоски. Њен читалачки дневник издвојио се својом лепотом, садржајем и креативношћу.

Читалићи се реализују од школске 2013/2014. и сваке године показују стални пораст учесника, што деце и ментора, тако и издавачких кућа, библиотека, културних центара и писаца. Подршка учитеља и родитеља је врло значајна, неопходна и драгоцена.

Пројекат Читалићи настао је из потребе и жеље да се деца врате читању јер их је свет видео игрица отуђио од књига и читања.

Почетком школске 2019/ 2020. године наша школа придружила се овом пројекту.

ОНИ СУ НАС УЧИЛИ

Радица Волановић, професор разредне наставе, тридесет година рада у просвети

ВАЖНО ЈЕ РАЗЛИКОВАТИ ДОБРО ОД ЗЛА

Знање јесте важно, али и то да ученици стекну људске квалитете, да постану добри људи. Некада су нам родитељи, а и деца, више веровали – истиче дугогодишња учитељица у нашој школи која ове године добија јубиларну награду

Тридесет година радите у просвети. Када се осврнете на претходне три деценије...

Морам рећи да је некада било лакше, иако је тада било много више деце, чак и по тридесет у једном одељењу. Данас се ученици баве проблемима и питањима која некада немају много везе са наставом.

Када и где сте почели и у колико сте школа радили?

Радила сам у неколико сеоских школа око годину дана. Оне су ми остале у сећању зато што је у њима владала нека породична атмосфера. У овој школи радим већ двадесет девет година.

Где Вам је било најлепше?

Иако је у сеоским школама владала топла, породична атмосфера, овде, у школи „Вук Караџић“ доживела сам најлепше тренутке и могу рећи да ми је овде најлепше.

Шта је, по Вашем мишљењу, најважније у раду са децом?

Знање које стичу свакако је важно, то је циљ школе. Ипак, мени је веома важно да ученици имају и људске квалитете, да постану добри људи. Знање се стиче током школовања, али је врло важно и да се разликује добро од зла.

Хајде једно поређење – школа некад и сад, које су разлике?

Некада су нас ученици и родитељи више поштовали и наша се реч више слушала. Некада су нам родитељи, а и деца, више веровали, и имали више поверења у нас.

Која је Ваша порука млађим колегама које сада постају учитељи?

Да убеди родитеље да им верују и да имају исти циљ.

Како се сналазите у новонасталој ситуацији пандемије КОВИД-а 19?

Као и сви други наставници. Морам признати да ми је понекад тешко да их, тако мале, видим са маскама на лицу, али се носимо са тим и поштујемо мере.

Да ли мислите да је рад у овим условима добар за децу или се ипак опредељујете за наставу на даљину?

Нисам за потпуну наставу на даљину, тако се тешко ради, поготову са млађим узрастом, то би нам било знатно теже.

Како се осећате сада када знате да ћете бити награђени за три деценије рада у просвети?

Нисам много размишљала о томе, лепо се осећам. Није то само рад, то су значајне успомене.

Мислите ли да сте остварили успех у просветној каријери?

Ја сам успела некога да усрећим и за мене је то успех. Срећна сам када видим да моји ђаци и најмање напредују, јер је и за мене то велики напредак. Као учитељица, извела сам седам генерација ђака, а сада са поносом могу рећи да су образовани, а многи од њих и високообразовани људи.

Ксенија Милетић 7/1
Анабела Николић 7/1

РАЗНО

ОДРАСЛИ ПОНЕКАД ЗАБОРАВЉАЈУ НА СВОЈЕ ДЕЧЈЕ ИГРЕ И АВАНТУРЕ

Ја сам још увек дете које не може да разуме свет одраслих. Треба још много да научим дотле, али полако, има времена.

Када одрасли постану родитељи, добијају нове обавезе и постаје им треже, али и лепше у животу. Када стекну ту одговорност, заборављају да су и они били деца. Често вичу на нас и критикују сваки наш корак.

Желим да уживам у свом детињству, нарочито зато што сам женско. Да ли ја са тринаест година морам да знам све кућне послове и да спремам гозбу за хиљаду људи? Не! Ни наши родитељи нису, иако су све то знали, постигли нешто специјално у животу. Они су као мали били по цео дан напољу и све им је било дозвољено, али су то два различита времена.

Пошто сада сви користе телефоне, немамо са ким да изађемо, а и свуда су аутомобили, има их много више него некада, па је сувише опасно.

Не тражим од њих да буду милионери, нити да ми се посвете целог дана, сваког дана само тражим да ме разумеју. Је ли то много?

Дакле, да резимирамо: наши родитељи морају да схвате да је и нама тешко, исто као и да престану да пореде њихово време са данашњим, то стварно није исто!

Ксенија Милетић 7/1

МЛАДЕ ЛИТЕРАТЕ

„Ако другог поштујеш, за себе не брини“

Поштовање, реч која се све мање односи на дела, дела која полако нестају попут сунчевих зрака касно увече...

Често сам био свестан својих несташлука. Међутим, увек постоји она друга страна која ће указати поштовање и бити добар човек и добар пријатељ када год је то потребно.

Још откад сам боравио у забавишту, био сам немиран и живахан, увек сам улазио из невоље у невољу. После су се укључивали моји другари и један дечак по имену Филип. Он је био сличан мени, те смо се заједно удружили и смишљали начин како да наљутимо васпитачицу и родитеље, а у исто време да будемо омиљени у нашем друштву због тих несташлука.

Жељни истицања, Филип и ја смо се такмичили ко ће брже да прескочи столицу, мени је пошло за руком док се Филип саплео и сломио столицу. Видевши тако сломљену столицу, васпитачица је љутито запитала: „Ко је то урадио?“ Иако сам био уплашен, рекао сам да сам ја то урадио, показујући колико сам добар друг. После неког времена, нашли смо друго друштво, кренули у школу...

Захваљујући брату, почео сам да тренирам рукомет. Спорт који волим највише и којим се и данас бавим. Након недељу дана тренер је хтео да ме тестира на утакмици. Био сам веома уплашен и нисам био спреман.

Дошао је и последњи минут утакмице, пресекли смо напад противничке екипе и незадрживо кренули ка њиховом голу. Силовит је био тај напад...Дошли смо у саму завршницу. Лопта је била код мог саиграча и, уместо да сам постигне гол, а могао је лако, он ми је асистирао!

Направио ме је посебним!

То је био Филип.

Никола Јанковић, 8/2

Енигматски задаци

1. АНА ПРОКИЋ - _____ ?

Етница је кратка загонетка у којој треба пронаћи становника или становницу неког града у Србији тако што ћете преместити слова имена и презимена

2. СТАРИЦА је сама, смета јој ГАЛАМА.

_____ - _____ ?

Логогриф је загонетка словима у којој се заменом само једног слова добијају речи различитог значења. Може бити у стиху и у љој су дати синоними оних речи које се траже

3. ТЕТКА И МАМА

дечицу моле
да тај предмет одмах
заволе.
_____ ?

Стиховни анаграм је врста загонетке у стиху до чијег се решења долази премештањем истакнутих речи.

4. ПАЛИНДРОМНА РЕЧЕНИЦА:

СА

ШАН

Словоје: МИ, НА, ША, ШИ, СМЕ, ШЕМ распоредите у празна поља тако да са већ уписана два поља дају реченицу која се једнако чита и слева у децно и здесна на лево.

5. СРДАШЦЕ

Слова једне државе у Јужној Америци (АРГЕНТИНА) распоредите у девет квадратића тако да, на крају, добијете шест речи од пет слова:

	Б	С	М	
М				Р
А				А
Т				О
	Ч	А	О	

Марина Раичевић, аутор енигматских задатака

Решења:

1. Пироћанка
2. бака – бука
3. математика
4. Нашем Саши Миша смешан.
5. Митар, арена, танго, бирач, стена, манго

ИНТЕРВЈУ

ЈУБИЛАРНА НАГРАДА

Жика Ракић, професор историје,
20 година рада у просвети

МЛАДИ ВОЛЕ ИСТОРИЈУ

Има ученика који имају потенцијал, а то значи да темељно и аналитички приступају чињеницама и лако повезују историјске личности, процесе и појаве – истиче дугогодишњи професор у нашој школи

Какав би, укратко, био осврт на две деценије проведене у просвети?

То је један поштен и интересантан рад. Упознајете нове људе, и буде вам драго када видите децу која израсту у добре људе. У сваком случају, позитиван утисак.

У којим школама сте радили током претходних двадесет година?

Шест година сам радио у средњим школама, Економско-трговинској и Машинско-електротехничкој школи, неколико месеци у Основној школи „Свети Сава“, а овде већ пуних 14 година.

У којој школи Вам је било најлепше?

Наравно у овој! Зато сам се и задржао!

Колико историја привлачи ученике?

Са једне стране, претерана популаризација историјске науке може бити погрешна, као што се то понекад чини на друштвеним мрежама, тада смо ускраћени за знање које пружа права наука, с обзиром да историја има своје научне методе. Али, са друге стране, морам рећи да права историја, као наука, привлачи све више младих и да је наши ученици воле.

А то што ученици највише воле је...

Рецимо, стари Египат, као једна од колевки цивилизације, то их увек занима и теже да своје знање прошире, у школи и ван ње. Затим, национална историја, нарочито време династије Немањића које је и занимљиво и интригантно. Најпосле, Други светски рат и сукоби који су се одигравали на нашим просторима.

Има ли оних који већ сада исказују интересовање за касније бављење историјом?

Има ученика који имају потенцијал, историја их занима. А то значи да темељно и аналитички приступају чињеницама и лако повезују историјске личности, процесе и појаве.

Који би био Ваш савет младима који једног дана планирају наставнички позив?

Да буду вредни и стрпљиви и да буду одговорни. Да знање и поштење буду мера њиховог будућег рада, части и достојанства.

Јана Урошевић 7/1
Кристина Журкић 7/1

ЗАШТО ВОЛИМ БОР

Мој град је леп
и природу има свуд,
мора да је неко уложио велик труд!

Пећина је близу ту
и није страшна, да знате,
деца је радо обилазе,
а воле је и маме и тате!

Кад врели дани дођу
и сунце упече,
Језеро наше ту је,
да се расхлађујемо све док не падне вече!

Кад дим се на град спусти,
чист ваздух потражим на планини Стол,
волим природу која град окружује,
ВОЛИМ МОЈ ГРАД БОР!!!

Андреа Милосављевић IV-1

НАСТАВНИЧЕ

Наставниче, зар Вам није жао
што се растајемо, ево још само мало,
дали сте нам пуно знања
и много лепог васпитања.

Свако од нас новом стазом креће
ал' Вас нико никад заборавити неће.
хвала што сте били стрпљиви са нама
и нисте веровали гласинама.

Све падеже и глаголе научисте нас
а до краја – обећавам – бићу још бољи ђак!
и да ће ми сваки контролни из српског бити лак!

Никола Стаменковић 8/2

КАКО ГОДИНЕ БРЗО ЛЕТЕ

Како године брзо лете
сећам се, као да је јуче било,
кад сам се први пут у школској клупи крио.

А то је прошло као трен
сад сам већ тинејџер
година за годином нас јури
а нама се баш не жури.

Убрзо растанак следи
али сећање никад не бледи.
сећаћу се радо,
увек успомене остају заувек
растанак ми тешко пада
остаје ми само нада
да ћемо се опет срести
и у парк, на клупу, сести.

И сећати се школских дана
неких наших глупих мана.

Никола Стаменковић 8/2

ЗАШТО ВОЛИМ БОР

Мој Бор таман и сив.
Мој Бор шарен и леп.
Покривен маглом, Сунцем окупан.
Зашто га волим, не умам рећи,
То се у телу некако крије.
Одем у неко друго лепо место
и свему се дивим.
Ал у повратку при погледу на димњаке рудника
жмарци ме прођу,
и једва чекам да уђем у широке улице,
да видим дрвореде!
Мислим то је зато што је **ТУ МОЈ ДОМ!**
Некоме ружан, **МЕНИ ЈЕ ЛЕП!!!**

Милица Урошевић IV-1

ИНТЕРВЈУ

Никола Трајковић,
ученик генерације у школској 2019/2020.

ТАКМИЧЕЊА СУ УВЕК ИЗАЗОВ

Моја порука средњошколцима јесте да увек верују у себе и да је све могуће уколико се довољно потруде – истиче најбољи ученик наше школе у прошлој години

Коју си средњу школу уписао после завршене основне школе?

Уписао сам Гимназију „Бора Станковић“ у Бору, природно-математички смер, што ми је била и жеља.

Да ли си задовољан, какви су први утисци?

Врло сам задовољан и први утисци су веома добри.

Ко је још из наше основне школе уписао исто што и ти?

Из одељења у основној школи то су Анђела Радисављевић и Никола Костић, а из других одељења Ања Перовић и Ђурђина Стаменковић. Може се рећи друштво са разних такмичења у основној школи.

Шта те од предмета тренутно највише привлачи?

Тренутно ме од предмета највише привлаче биологија, српски језик и књижевност и, наравно, математика.

У основној школи био си познат по томе што си учествовао на такмичењима из разних предмета, општинским, окружним...Можемо ли да се подсетимо твојих најбољих резултата и предмета из којих су остварени?

Најуспешнији сам био на такмичењима из српског језика. Три пута био сам на окружном такмичењу и освојио једно прво и два трећа места. Било би свакако још боље да је такмичење и прошле године одржано, републичко није било далеко...

Хоће ли и у средњој школи бити места за такмичења?

Потрудићу се, то је увек изазов.

Спорт је такође једно од твојих опредељења. Да ли се још увек активно бавиш кошарком?

Да, још увек се активно бавим кошарком и то ми јена неки начин хоби.

Твоја порука осмацима, будућим средњошколцима, била би...

Моја порука будућим средњошколцима јесте да увек верују у себе и да је све могуће уколико се довољно потруде.

Никола Стаменковић 8/2
Стефан Димић 8/2

А У Т О Р И

ГИМНАЗИЈАЛЦИ – ПЕСНИЦИ

Ђурђина Стаменковић, Гимназија „Бора Станковић“ Бор (некадашња ученица „Вука Караџића“)

ШКОЛА

Моја школа је била сјајна
у њој су деца волела да уче
ал' не много да се муче.

Она је најстарија школа у граду
и сви су волели да јој се „прикраду“.

Мојој школи сам се радовала ја
из ње излазила срећна сва,
стално весела улазила у њу
јер су наставници које волим ту.

Моја школа славу носи
и тиме се поноси,
носи славно име Вука
свим ђацима шансу пружи
да се у њој свако дружи.

ПЕСМА ЗА КРАЈ

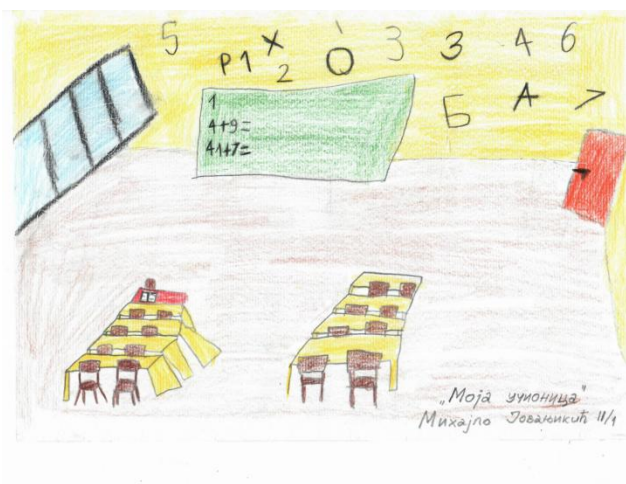
Песма за крај је опет о теби
јер сто живота да имам
све бих дала теби
и жалила не бих.

Песма о крају лако се пише
али осећања према теби
не могу да избришем.

Песме су све углавном упућене теби
јер да нисам срела тебе
да знам да волим не бих.

Песма о крају, то лепо звучи,
ал' како ћу те из свог срца извући?

Ђурђина Стаменковић, Гимназија „Бора
Станковић“ Бор

Моја другарица

Ја имам много другарица али једна је најбоља. Моја најбоља другарица зове се Маја. Она је доста старија од мене, али се лепо дружимо. Она живи у мом селу. Чувала ме је када сам била беба. Са њом сам одрасла. Остаћемо другарице заувек. Небитно је ко колико има година, већ је битно ко вас и колико воли. Волите се без обзира на године. И увек будите насмејани. Дан без осмеха је пропуштен дан.

Миљана Трујић IV/ 2

ОКТОБАРСКЕ БОЈЕ

Кроз прозорска стакла посматрам како се кишобрани разних боја шетају по улици. Ситна киша пада читав дан без престанка. Хладно је. Стигао је октобар. Сви носе кабанице, чизме за кишу и кишобране. Крошње имају нове огртаче. Шуме лепе листови златни, сребрни, црвени, наранџасти, жути... Људи убирају разне плодове. Мирисне дуње и сочне јабуке се увелико беру. Дивље животиње носе храну у своја скровишта.

На небу су тамне завесе од облака. Цвећа нигде нема јер октобар нема такве боје. Октобар, као сликар, четкицом слика по стаклима, колима... Ветар својом силином окреће лишће на све стране. Октобар има своју палету боја од жуте до браон, од наранџасте до црвене...

Октобар је најшаренији месец и најлепши сликар.

Матеја Ставрић IV-1

НЕЗАБОРАВАН ДОЖИВЉАЈ

Сваки човек, а поготово дете, има неки незабораван доживљај у животу. Први дан у школи био је доживљај који је на мене оставио велики утисак.

Била сам јако узбуђена, размишљала сам о свему шта ћу урадити када се пробудим тог јутра.

Моја мама је била мало забринута због мог првог дана у школи, јер сам била немирна и нисам била толико заинтересована за било шта што има везе са учењем. Али мислила је да ће све доћи на своје када упознам нове другаре и учитељицу и да ћу постати озбиљнија.

Ноћ пре тог дана, отишла сам у своју собу и затворила врата. Сећам се да дуго нисам могла да заспим. Размишљала сам како ћу се обући, како ћу спаковати књиге и сав прибор у перницу. Размишљала сам и да ли ћу наћи најбољу другарицу и с ким ћу седети у клупи.

Сутрадан је било све како треба. Учитељица нам се љубазно представила, упознала сам своје другаре и лепо су почели моји школски дани.

Први дан у школи и ноћ пре поласка у школу никада нећу заборавити.

Ана Патаи IV-1

ЗАНИМЉИВОСТИ

ГРАМАТИКА ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА (НИ)ЈЕ БАУК

Граматика је део лингвистике - науке о језику која проучава структуру и односе међу речима. Поред тога она је такође и скуп правила о гласовима, облицима, речима, реченицама и њиховим деловима. Она нас учи да правилно пишемо и говоримо неки језик.

За разлику од многих језика широм света, енглески језик има прилично једноставну граматiku. Чињеница да има дванаест глаголских времена може да обесхрабри, али није тешко набројати их уколико знамо да постоје **три** основне временске одреднице- садашњост (present), прошлост (past) и будућност (future) као и **четири** облика - просто (simple), трајно (continuous) прости и трајни перфект (perfect simple и perfect continuous tense) Када временској одредници додамо назив облика, лако ћемо набројати сва времена која постоје у енглеском језику.

	SIMPLE TENSE
PRESENT	CONTINUOUS TENSE
PAST	PERFECT SIMPLE TENSE
FUTURE	PERFECT CONTINUOUS TENSE

Напомена: У неким граматичким уџбеницима, уместо термина **Continuous** користи се термин **Progressive**.

1. Present Simple Tense
 2. Present Continuous Tense
 3. Present Perfect Simple Tense
 4. Present Perfect Continuous Tense
 5. Past Simple Tense
 6. Past Continuous Tense
 7. Past Perfect Simple Tense
 8. Past Perfect Continuous Tense
 9. Future Simple Tense
 10. Future Continuous Tense
 11. Future Perfect Simple Tense
 12. Future Perfect Continuous Tense
- Постоје шест SIMPLE и шест CONTINUOUS облика.

Уколико време у свом називу садржи реч CONTINUOUS, обавезна је употреба глагола TO BE и PRESENT PARTICIPLE (сви глаголи, без обзира на то да ли су правилни или неправилни, добијају наставак - **ing**). Неправилни глаголи у прошлом времену и PAST PARTICIPLE- у немају наставке - d или – ed, тако да морају да се науче напамет, али ни то није немогуће савладати.

Ако глаголско време у свом називу садржи PERFECT SIMPLE, обавезна је употреба TO HAVE (HAS- за треће лице једине у садашњем времену; у прошлом и будућем времену употребљава се HAD без обзира на лица једине и/ли множине) и PAST PARTICIPLE где се мора водити рачуна да ли је глагол правилан или неправилан.

У временима- Present Simple, Future Simple, Present Continuous, Past Continuous, Future Continuous, Present Perfect Continuous, Past Perfect Continuous и Future Perfect Continuous не морамо да водимо рачуна о томе да ли је глагол правилан или неправилан. Важно је само да не заборавимо да глаголу додамо наставак - **ing**.

Десет времена **упитни облик** добијају **инверзијом**- променом места помоћног глагола и личне заменице тј. субјекта, док **одрични облик** настаје додавањем речце **not** иза помоћних глагола. За речцу **not** користи се скраћени облик- **n't** осим за **I'm not**.

Једино **Present Simple** и **Past Simple Tense** своје упитне облике не добијају инверзијом, већ уз помоћ помоћних глагола **do/ does** и **did**, односно **don't/ doesn't** и **didn't** за одрични облик.

Иако *tense* има два значења- *глаголско време* и *напетост*, нема места за напетост или тензију док покушавамо да их савладамо. Добра вест је да нека од постојећих времена нису у честој употреби, тако да не захтевају детаљније учење. Још боља вест је да ће нас саговорник разумети ако у току разговора направимо и по коју грешку.

У нашим школама се још увек много пажње посвећује граматици, зато је и циљ овог текста да се лакше и брже савладају одређена правила јер се на тестовима и писменим задацима углавном тражи познавање граматике. Наравно да се грамика не односи само на грађење и употребу глаголских времена, али су она једна од првих ствари на коју се помисли када чујемо реч *граматика*.

За пасивне, условне и реченице у индиректном говору, такође постоје одређени обрасци или *формуле* које, када се једном науче, могу да се примене на све глаголе - баш као и у математици. Ако, на пример, знамо формулу за израчунавања обима круга, знаћемо колики је обим круга без обзира на дужину његовог полупречника – исто је и са глаголима. Можда и није баш чиста случајност што се у нашем језику реч *граматика* и *математика* римују.

Марина Раичевић, професор енглеског језика

Марина Усејиновић 6-1

Милан Бајић 6-2

Стефан Бузејић 6-2

ПРЕПОРУКА ЗА ЧИТАЊЕ

КУТАК ЗА ОДРАСЛЕ - (нови наслови у градској библиотеци)

Пол Остер: „4, 3, 2, 1“ – роман (објављен 2017. код нас преведен и објављен 2018)

Последњи роман савременог америчког романијера, песника, есејисте, сценаристе, редитеља и преводиоца Пола Остера (аутора „Њујоршке трилогије“) под називом „4, 3, 2, 1“ грандиозно је дело, не само зато што има 900 страна, већ и због питања, идеја, проблема, дилема које покреће из много области, кроз биографску (делом и аутобиографску) причу о дечаку и младићу Фергусону, потомку усељеника у Америку. Четири различите судбине момка са истим именом, четири визије и четири могућности које, међутим, на четири различита начина воде ка истом крају. Судбина је неумољива.

То је у исто време и светска параболоа, и њујоршка односно америчка епопеја, и интелектуално и знањем бременито размишљање о уметности, и прича о појединачним људским судбинама које могу постати универзалне, и психолошка анализа дечака, младића и уопште младих људи одраслих у различитим околностима, са примесама психоанализе, и пресек кроз друштвене и политичке прилике у америчком друштву шездесетих и почетка седамдесетих са закључцима који нису аксиоми, и најпосле и породична сага и љубавни роман. Свега има. Прегнантно и са пуно страсти и жара описани младалачки заноси, сцене љубави донете уверљиво, страшно, а у исто време суптилно и естетизовано.

Квалитет романа су извајани женски ликови, они који имају пуноћу и животност, а у исто време и неку врсту идеализације. Може се роман посматрати као носталгичан поглед на одрастање и младост. Пошто је у питању углавном Њујорк, са околином, има у њему нешто од вудиаленовске атмосфере, има додирних тачака са амбијентима Филипа Рота, такође великог америчког савременог писца, недавно преминулог. Због дужине неки ће га упоредити са „Паровима“ Цона Апдајка, мада у осталим сегментима нема много сличности, сем што су и један и други роман сам врх светске романсијерске уметности.

Роман такође може да се чита и као врста музичке, и уопште уметничке, енциклопедије (поред осталог и цеза) и то у најзанимљивије време које по креативним думетима не може а да не изазове завист, помало сете и опет носталгију. Њујорк шездесетих и седамдесетих, феномен звани „Кенеди“, покрети младих који не признају свет предрасуда и готових истина, елитни амерички универзитети, љубави, туге, успони, падови, спорт као важан део одрастања, класична музика, поп музика, цез, Мајлс Дејвис, Колтрејн, Дизи Гилеспи... Рафинирано, образовано, али и животно у исто време, а без обзира на географску, временску и социјалну дистанцу, универзално.

Радио -телевизија Србије је у фебруару ове године објавила ексклузивни интервју са Полом Остером. Критике еминентних светских критичара за роман „4, 3, 2, 1“ углавном су одличне. Рецимо, „Д Њујорк тајмс бук ривју“ каже да је то „савремена америчка књижевност у свом најбољем издању.“

„Д спектејтор“ каже: „Најистакнутији писац своје генерације...тачније једини који може ући у историју.“

А колега по перу, такође један од врхунских светских писаца, Харуки Мураками истиче: „Нема сумње у то да је Пол Остер геније.“

Милан Станковић, проф.

Анђела Живковић 7-2

Миа Горњаковић 8-2

Јована Мундрић

Зекири Емануел 7-2

13

БИОГРАФИЈЕ ПОЗНАТИХ НАУЧНИКА

ПРИПРЕМИЛИ МЛАДИ ПРИРОДЊАЦИ

Карл фон Лине

Карл фон Лине је био шведски природњак и научник познат као „отац таксономије“. Био је оснивач систематике, биолошке дисциплине. Он је увео биномијалну номенклатуру по којој се назив сваке врсте састоји из две речи – назив рода и опис врсте, а сва научна имена живих бића која је он дефинисао уз назив рода и врсте има скраћеницу L. Која означава да им је име дао Лине.

Овај природњак је људској врсти дао име – homo sapiens – и класификовао је у ред Primates.

Рођен је 23. маја 1707. године у провинцији Смоланд у јужној Шведској. Његов отац звао се Нилс Ингемарсон лине, био је страствени вртлар и лутерански свештеник. Био је разочаран одлуком свога сина да се определи за ботанику, али је то прихватио када је Карл уписао Универзитет у Лунду 1727. Где је студирао медицину. Годину дана касније пребацио се на Универзитет у Упсали, али је тамо медицинска установа била занемарена и запуштена па је проводио време у прикупљању и проучавању биљака.

Иако је био у финансијским тешкоћама, успео је да организује ботаничку и етнографску експедицију у Лапонију 1732. године. Лине је отишао у Холандију 1735. и тамо уписао Универзитет у Хардервајку, а касније се уписао на Универзитет у Лајдену због додатних студија.

Када се вратио у Шведску 1738. године, верио се са Саром Елизабет Мореа. Венчали су се 26. јуна 1739, а седам месеци касније Сара је родила свог првог сина Карла. Две године касније добили су ћерку Елизабет Кристину, а наредне године се родила и Сара Магдалена.

Пре венчања, Лине је постао први председник Краљевске шведске академије наука, где је 1763. разрешен свих дужности. У децембру 1772. године поднео је још једну оставку на место директора због лошег здравственог стања. Много се борио са својим болестима, прво је 1764. године добио болест која се зове „упсалска грозница“ да би 1773. добио ишијас. Следеће године мождани удар који га је делимично парализовао.

Претрпео је и други мождани удар 1776. и изгубио контролу над десном страном тела. У децембру 1777. доживео је још један мождани удар који га је ослабио толико да је умро 10. јануара 1778. године.

Кристина Журкић 7/1

ЗАНИМЉИВОСТИ

Јесте ли ово знали?

Који је први писани језик на планети?

Најранији систем писања имају сумерски и египатски језик који датирају до чак 3200 година пре нове ере. Али, најстарији писани језик који је још увек у употреби би вероватно био кинески који се први пут појавио око 1500 година пре нове ере, мада треба рећи да се и старогрчки појавио у одређеном писаном облику у то време.

Ко је измислио школу?

Људи су некада преносили знање члановима своје породице. Вештине које је породица знала преносиле су се на млађе генерације како би их оне пренеле даље. За нашу модерну верзију школе заслужан је Хорације Ман који је 1837. године изнео своју визију система наставника који ће ученике подучавати програму основног садржаја, зависно од година.

Јана Урошевић 7/1

Zanimljivosti koje niste znali o drveću

Čuvari istorije, prirode i živog sveta ponosno se uzdižu planetom stotinama miliona godina, a naučnici još uvek pokušavaju da dokuče njihove tajne... Srećom, neke od njih su otkrivene.

Svako drvo je živ organizam koji brine o sebi, ali i o drugom, "komšijskom" drveću. Neke radnje i procesi koji se mogu uočiti kod nekih vrsta drveća tokom njihovog životnog veka zaista oduzimaju dah...

DRVEĆE MOŽE DA EKSPLODIRA

Jedna vrsta mlečike koja živi u tropskim predelima (*Hura Crepitans*) u svakom svom delu sadrži otrovne komponente. Seme ovog drveta eksplodira toliko jako da može da povredi životinje i ljude koji mu se nađu u blizini. Iako je ovo pozitivno, ukoliko imamo na umu razmnožavanje, sam čin eksplozije može biti fatalan po život. Zbog svog neobičnog svojstva još se naziva i Drvo dinamit.

JEDNA VRSTA IMA NEOBIČNE ČUVARE

Na bagremovom drvetu žive i njegovim sokovima se hrane mravi koji ga čuvaju od drugih bića u prirodi, recimo biljojeda. Na taj način mravi dobijaju kvalitetnu hranu, a drvo svoje lične čuvar.

DA LI SU OVA STABLA BESMRTNA?

Drveće spada u najstarije žive organizme na našoj planeti. U Švedskoj postoji jela koja potiče još iz ledenog doba. Tajna dugovečnosti ovog drveta je u njenoj misterioznoj sposobnosti da klonira samu sebe. Kada deblo izumre, odmah izraste novo, tako da je u suštini najstariji deo ove jele njen koren.

Na Siciliji živi najstarije kestenovo drvo na svetu i drži Giniosov rekord u širini stabla koja iznosi 58 metara.

DRVEĆE KOJE SAMO SEBE ĐUBRI

Istraživači su otkrili specifičnu sposobnost drveća koja se ispoljava kada se stablo iseče. Panj koji ostaje privlači azot iz vazduha kako bi nahranio prostor oko sebe - tlo i travu. Ova sposobnost je najizraženija kod drveća koje raste u tropskim šumama. Što se tiče načina koji hrane sebe, primećeno je da takva stabla upijaju ugljenik, koji im pomaže u regeneraciji.

DRVEĆE MOŽE I SAMO SEBE LEČI

Kako bi živele što duže i bilo zdravo, neke vrste drveća same odbacuju svoje obolele delove. Ovom metodom drvo zaustavlja širjenje bolesti i svoju energiju i hranljive materije koristi za izdanke.

DRVEĆE JE U STANJU I DA PLAČE

Francuski naučnici su zabeležili zvuk koji drveće proizvodi kada prolazi kroz bol ili stres, a on podseća na zvuk mehurića. Naime, tokom sušnih perioda, drveće izvlači tečnost iz svih svojih delova, a ono što čujemo je proces "plakanja" koji stručnjaci nazivaju kavitacijom.

DRVEĆE KOJE PAMTI

Tokom proučavanja topola, naučnici su došli do zaključka da određene vrste reaguju na svoje okruženje na osnovu pređašnjeg iskustva. Naravno, reč je o molekularnom iskustvu. Naučnici su, naime, isekli delove stabla s dvaju različitih stabala, ali svi procesi koji su usledili odvijali su se na identičan način. Važan zaključak je da drveće pamti uslove u kojima je nastalo i da svoju memoriju koristi i kada se nađe na drugačijem terenu.

GOVOR LIŠĆA

Komunikacija između drveća odvija se u ispod tla, smatraju eksperti. Ekolog Suzan Simar došla je do otkrića da drveće komunicira preko korena. Uz pomoć simbiotičkih gljivica, drveće može da razmenjuje neophodne materije. Simarova je, takođe, opisala i fenomen "majke drveta". To drveće je obično veliko i staro i obično je povezano je s drugim drvećem tako da na neki način simboliše srce šume.

ZAPALJIVO DRVEĆE

Drvo eukaliptusa stvara zapaljiv sloj na površini tla. Ukoliko bi buknila vatra, požar bi za nekoliko minuta zahvatio čitavu šumu. Godine 1991, u jednom takvom požaru izgorelo je tri hiljade domova na brdima Berkli (popularno: Oklandska brda) u Kaliforniji.

Tamara Meta 6/1
Jovana Mundrić 6/2

А У Т О Р И

ИЗУЗЕТНИ ЉУДИ ЧЕСТО СУ НЕСРЕЋНИ

„Ала је леп овај свет, онде травка, овде цвет.“ Док сам седела поред прозора и гледала у капљице кише како падају, у мислима ми се појавише прелепи стихови дивне Чика Јовине песме. Јован Јовановић Змај био је веома значајан за нашу књижевну историју.

Сви смо одрасли уз његове песме, генерације и генерације наших бака, дека, мама и тата и дан-данас ужива читајући његове песме о пачјој школи, малој Јуци, коњанику, браци и сатићу, мојој имењакињи Јованки Орлеанки... Колико је велика била љубав Чика Јове, волео је истински једном у животу, своју једину „девојку са чудним именом“, Ружу. Имао је ту срећу да му љубав буде узвраћена и са њом добије прекрасну децу. Могу да замислим колико је љубави и среће у тој кући било када су настале овако лепе и раздрагане песме. Колико лепоте и живота је стало у тих неколико година док није кренуло по злу. Сви његови цветићи су полако, један по један, нестајали из његовог живота, и његова Ружа заједно са њима. Тако је и настала веома лепа и тужна збирка „Ђулићи увеоци“. У преводу – увеле ружице. Зар је таква морала да буде судбина некога ко је усрећео, одгајио, васпитао генерације малишана (сетимо се његовог листа „Невен“ адаптираног у телевизиску серију), а дато му је да тако кратко ужива у одрастању своје деце и љубави вољене Руже?

Толико лепоте и среће у песмама, атолико туге и суза у приватном животу.

Много тата и мама успављивало је своју децу песмицама „Зека, зека из јендека“, „Жаба чита новине“, колико деце цупка на бакином крилу уз „Таши, таши, танана“ а он сам је остао без својих због којих су ове песме и настале, због којих је у себи носио толико љубави и толико бола.

Живот је чудо, а свако од нас га доживљава на другачији начин, непредвидив и баш због тога га треба живети пуним плућима, јер не знамо шта доноси ново јутро. Како год се неке ствари чиниле тешке, никада не смемо губити веру и наду.

Јована Спасић 8/3

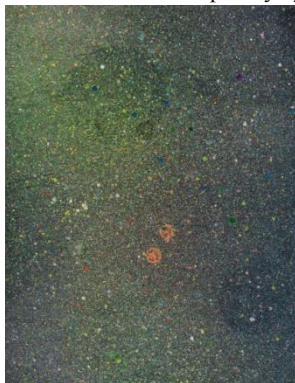
Стефан Бузејић 5-2

Анђела Живковић 4-1

Ваљентина Ђаколи 8-3

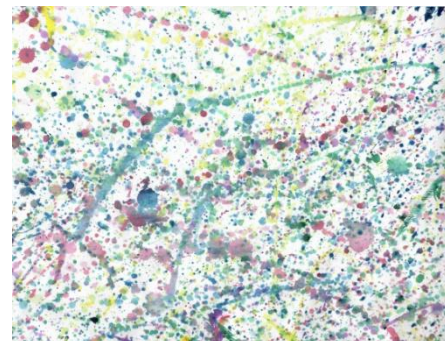
Јована Спасић 8-2

Никола Стаменковић 8-2

Мариола Бајрами 8-2

Марина Мирошевић 8-

Игре за које није потребан интернет већ само добро друштво

Не тако давно, у доба када није било интернета и паметних телефона, деца и њихови родитељи често су време проводили играјући игре за које је било довољно имати само папир и оловку, а за неке, попут **каладонта** или **пантомиме** – чак ни то. Данас деца, али и одрасли на својим телефонима и уређајима често играју игрице. Иако заједно, у истој просторији, усресређени су на своје игрице и не примећују једни друге. Игра је потребна како деци – тако и одраслима, али зар није лепше да се играмо једни са другима уместо са “машинама”. Постоји много занимљивих друштвених игара које полако падају у заборав.

Потапање бродова је игра за два играча. Циљ игре је потопити све бродове свог противника. За ову игру потребни су само папир и оловка. Сваки играч направи своју табелу са пољима (табела обично има 64 поља - 8 X 8). Колоне се обично означавају словима абецедне (А, В, С, D, E, F, G, H), док се редови означавају бројевима од 1 до 8.

	A	B	C	D	E	F	G	H
1				*				
2							*	
3			*					
4	*							*
5					*			
6								
7		*						
8							*	

Пре почетка игре, сваки играч постави својих осам “бродова” - тако да други играч не види. Када оба играча распореди своје “бродове”, игра може да почне.

Први играч обавештава свог суиграча које поље гађа. На пример А-5, суиграч одговара да ли је погодио или промашио. У случају да је погодио поље брода, има право да погађа још једном. Уколико је промашио, онда је суиграч на потезу. Игра се завршава када један од играча остане без свих осам “бродова”, а победник је онај ко је сачувао бар један свој “брод”.

Занимљива географија је игра коју могу да играју два или више играча. Свако нацрта своју табелу са седам колона за уписивање следећих појмова: ДРЖАВА; ГРАД; ПЛАНИНА; РЕКА; ЖИВОТИЊА; БИЉКА и ПРЕДМЕТ. Ову игру могу да играју два или више такмичара. Начин бодовања зависи од договора такмичара – 5 бодова уколико такмичари имају исти назив за неки појам, 10 уколико су различите речи, или 20 бодова за такмичара који је једини пронашао назив реке, планине... која почиње задатим словом. Почетна слова задају такмичари наизменично. Један од начина да се одреди слово је да се оно насумично оловком “погоди” у неком куцаном тексту.

Каладонт је игра у којој први играч каже неку именицу, а други играч каже другу која почиње на последња два слова претходне речи. По правилима ове игре, реч мора бити позната и не смеју се користити ни скраћенице, ни властита имена. Пожељно је да се речи не понављају – две исте речи не би требало да се понове у једном кругу игре. Крај игре је када неко каже реч на коју се не може надовезати друга (каладонт) и тиме постаје победник, он осваја 17 један бод и започиње други круг игре.

У току игре такмичар мора да води рачуна да не изговори реч која се завршава на – КА, јер тако пружа могућност другима да га победе.

Погађање личности – једна особа замисли личност која је позната у свету музике, историје, спорта или било које друге области. Загонетна личност се открива постављањем питања, а особа која је личност замислила одговара само са “да” и “не”. Ако онај који погађа каже име загонетне личности, а није је погодио – онда је изгубио тај круг игре. Постоји и друга варијанта ове игре за коју су потребни папирџи и лепљива трака. Сваки играч свом суиграчу залепи на чело име особе коју треба да погоди. На тај начин, оба играча постављају питања наизменично, а чињеница да имају залепљене папире на челу игру чини занимљивијом и често изазива смех који је, као што сви знамо, најбољи лек.

Пантомима је вероватно најзабавнија игра погађања јер је за играње пантомиме пожељан што већи број играча. Играчи се поделе у два тима - један тим поставља назив неког филма, док други тим погађа. Назив филма се мора погодити у одређеном временском периоду – 5 или 10 минута што зависи од договора обе екипе.

Члан једног тима шапне члану супарничког тима назив филма који треба да објасни. Назив филма је тајна за све остале чланове тима. У току трајања игре, особа која покушава да објасни назив филма не сме да производи никакве звуке, нити да помера усне или показује руком на предмете. Остали чланови тима могу да постављају питања, на која онај који објашњава може да одговара само мимиком или гестикулацијом – без употребе речи.

За ову игру смишљени су посебни знакови или сигнали. На пример: домаћи филм – палац према доле; страни филм – палац иза себе; број речи у називу филма – прстима се покаже број речи, а онда и редни број речи у називу филма који се објашњава. Уколико је неко из екипе близу решења, врти се рукама према особи која је врло близу решења.

Приредила: Марина Раичевић

Стефан Ђорђевић 7-2

Јована Мундрић

